

**H.C. AN-
DERSEN
KOM
FORBI**

FÆLLED

BLADET
FRELØFTE, LUMBY & SØSTED

10. Årgang nr. 3 2010

FORSAMLINGSHUSET - 2. DEL

**CARL NIELSENS
BARNDOMSHJEM**

**ARNE LUNDEMANN
BESØGER KROEN**

REDAKTIONEN

Else-Marie Albrekt, ansvarshavende redaktør, Tlf. 6599 1559, else-marie@syssel.dk

Svend Johnsen, Tlf. 6590 2575, svendjohnsen@gmail.com

Jens Ole Storm, 3121 2682, vestergaardstorm@mail.dk

Peter Albrekt, 6599 1559, peter.albrekt@mail.dk

Finn Ekelund, grafisk tilrettelæggelse, tlf. 6590 2501, finn.ekelund@aarslevnet.dk

Inge Frandsen, distributør, tlf. 6590 1336, ihf_63@yahoo.dk

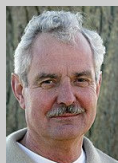
Tryk: Clausens Offset

Formand
Hans Tophøj Bork
Freltoftevej 27, tlf. 6590 1947
htb@axios.dk

Suppleant
Ulla Brændholt Hansen,
Freltoftevej 31, tlf. 2333 8718
ulla_bh@hotmail.com

Kasserer
Svend Johnsen,
Mosevej 17, tlf. 6590 2575
svendjohnsen@gmail.com

Suppleant og Catering
Birthe Nybo Jørgensen,
Lumbygade 1, tlf. 6590 1153
nybomoseholm@hotmail.com

Sekretær
Per Emil Eskildsen,
Freltoftevej 3, tlf. 6592 6927
smilee@mail.dk

Bestyrelsesmedlem
Inge Frandsen,
Mosevej 10, tlf. 6590 1336
ihf_63@yahoo.dk

Bestyrelsesmedlem
Lene Damsgaard,
Freltoftevej 41, Tlf. 6590 1740
jss@privat.dk

Redaktør
Else-Marie Albrekt,
Søstedvej 19, tlf. 6599 1559,
else-marie@syssel.dk

FÆLLEDEN er en fælles landsbyforening for Freltofte, Lumby & Søsted, hvor alle er velkomne – uanset alder, køn, stand, religion, etnicitet, partitilhørsforhold & bopæl.

Foreningen har lejet en ½ tønde land på Freltoftevej 43, hvor der er skabt en fodbold-bane, to petanque baner, gynger, klatrestativer og legehus.

Fælledens formål er at fremme, dyrke og styrke lokalfællesskabet gennem forskellige sammenkomster og kulturelle arrangementer.

Kontingentet er i 2010 **100 kr.** Medlemmer, der får postsendt Fælled Bladet, skal i 2010 betale 50 kr. ekstra for porto.

Kontingentet kan indbetales kontant til et bestyrelsesmedlem, eller via netbank i SYDBANK Nr. Lyndelse-afdeling, reg. nr.: **6845**, konto-nr.: **2 3 4 5 6 7 8**

En stille dag i september.

Der er så dejligt ude på landet, smukt og grønt, og midt i alt det smukke, grønne, mellem høstede marker, ligger et lille grundmuret hus med stråtag. – ”Paladset af sol, lys og glæde” – sådan kaldte en dreng det engang for over hundrede år siden, da han flyttede ind sammen med sin familie.

Ingen anede dengang, at drengen var fyldt med toner, men det er faktisk på grund af dem, tonerne, at huset stadig ligger midt i det grønne fynske, endda med døren åben fra maj til oktober, så bier, sommerfugle, naboens kat og turister kan se ind. For det gik jo sådan med drengen og tonerne, at de til sidst begyndte at strømme ud af ørerne på ham. Huset blev for småt, og ligesom lange Hans Christian havde gjort mange år før, (hos ham var det bare ord, der strømmede) forlod han markerne, det smukke, grønne og huset med stråtag, men mest af alt sin mor og hendes små sange, som ind imellem også kunne have en tone af længsel over sig. – Han tog til København, for han var nødt til at lære, hvad han skulle stille op med de toner, der bare blev ved med at strømme.

I byen opdagede han, at når han længtes efter markerne, huset og sin mor, blev tonerne ligesom højere inde i øret på ham, høje og klare som et fynsk forår. En anden ting han opdagede, som tiden gik (det havde lange Hans Christian opdaget mange år før) var, at papir må der til, hvis andre skulle have glæde af det, der strømmede, og det var, hvad han ville. Også at det ikke var lige meget, i hvilken rækkefølge ord og toner flød, at man kunne få mennesker til at føle noget, til at le, græde, ligefrem elske, når ord og toner kom

Indgangen til Carl Nielsens barndomshjem.

Foto: Peter Albrekt

som de skulle.

Det var svær kunst, som kærligheden han oplevede blev det, så ind imellem var det hjerteblod, der strømmede sammen med tonerne, så de blev voldsomme og forskrækkede folk. De kunne også komme stille, enkle, som huset med stråtag, markerne, det fynske, eller som en salme i kirketiden.

Tonerne blev ved at strømme, til alt hans røde hjerteblod var brugt. Hans mor havde en gang sagt til ham, ”Jeg ved, du kan”. Det har senere en hel verden fundet ud af, at han kunne. Derfor står døren i ”Paladset af sol, lys og glæde” åben fra maj til oktober, så bier, sommerfugle, naboens kat og turister kan se ind, og tonerne strømme ud.

Hanne Christensen

Carl Nielsens barndomshjem set fra havesiden. Foto: Peter Albrekt

FESTLIGT JUBILÆUM MED LUNDEMANN

Søndag den 30. maj 2010 fejrede Nyboe Kro & Selskabslokaler i Freltofte husets 100 års jubilæum med god mad og underholdning.

Huset var fyldt op med glade gæster, der nød den fremragende mad, fik sig en sving om, og især morede sig kosteligt over en forrygende festlig Arne Lundemann, der gav prøver på sangtalentet og fortalte jokes og anekdoter fra sit 40 årige virke i showbiz.

Arne Lundemann vender tilbage i huset den 8. september med sit 40 års jubilæums-show, men billetterne er revet væk, så derfor er der arrangeret en ny forestilling dagen efter, den 9. sept. hvor der endnu er ledige pladser.

Billetter kan bestilles på tlf. 65902622.

Arne Lundemann, stor, underholdende og ret morsom. Foto: Peter Albrekt

Der var fyldt godt op i Nybo Kro og selskabslokaler, da Arne Lundemann kom forbi.

Foto: Peter Albrekt

www.nrsoeby-polstring.dk

Nr. Søby Auto/møbelpolstring

Medlem af Landslauget for Autosadelmagere og møbelpolstrere

Bo Thuelund - Gartnervænget 8 - Nr. Søby - 5792 Årslev - 6590 2007 - 2343 6307

Min Barndomsgade

Jens skriver her i bladet om sin barndoms gade, Grønmoesevej.

Når vi når min alder, jeg er født i 1928, tænker man tit tilbage på barneårene og hvordan vilkårene var dengang. For det første var der jo en masse små kommuner. Nr. Lyndelse var en af dem. Der blev sagt at den var en af de største på Fyn. I udkanten af Freltofte, på vejen mod Jyllandsgyden gik der en vej mod Røjle skov. Den kaldte vi for Kohaven. Senere blev det til Grønmoesevej. Det blev så egentlig min barndomsgade. Den husker jeg

Inge og Jens Kristoffersens bryllupsbillede. privatfoto

forskellige glimt fra. Ca. 200 m. før skoven var der et lille åbent vandløb der krydsede vejen.

Det var på en ret lang strækning skel mellem Nr. Lyndelse og Nr. Søby kommuner. Når vi kommer fra Freltoftevej mod Røjle skov, ad Grønmoesevej er der først en gammel stråttækt gård hvor Hans Nielsen og hans

kone Jenny boede. De havde, som det var ret almindeligt, mange børn. Nogle ældre og et par yngre end jeg. Han blev i daglig tale kaldt Hans Hjulmand, hvorfor har jeg ingen anelse om.

På modsat side af vejen er et rødstens hus, nr 4, hvor der boede et par gamle damer, jeg ikke kendte. Det var vist noget familie til Hans Hjulmand. Han arvede vist huset, da de døde. Lidt længere henne ved vejsvinget husker jeg en mand, der hed Hans Sørensen, som senere solgte huset, nr. 6, til Niels Bøgelund og hans kone Ulla. Om ham husker jeg, at han lige efter krigen købte to små mørke heste, der vist kom fra Rusland. Det var militærheste og han fortalte at han var sikker på at de havde været ved fronten, for han havde pillet flere granatsplinter ud af huden på dem.

Deres nærmeste nabo var det næste hus, nr. 8, og der boede Peder Nielsen, kaldet Peder Kohave. Ham og far havde i nogle år en mælketur sammen. De havde hver én hest, som så hver dag blev sat for mælkevognen og de skiftedes så hver anden uge til at være kusk. Det var en rute omkring skoven til Nr. Søby mejeri. I den uge hvor far var kusk skulle vi, hvis vi ikke var i skole, gå over til Peder med hans hest, når turen var slut. Der var vel en 2- 3 hundrede meter, og hesten kendte selv vejen, så det var en overkommelig opgave.

Det var også helt sikkert, at Sine hans husbestyrerinde kom ud på trappen med en pose bolcher, som hun bød os fra. Vi holdt meget af at komme der. Vi var tit der ovre til aftenkaffe, og så spillede vi kort, store og små. Da vi var blevet lidt større, skulle Peder have tækket et stykke af taget over stalden og for at spare gjorde han det selv, og jeg skulle så hjælpe. Jeg sad inde på loftet og stak tæknålen ud til ham. Han var nem at hjælpe og hvis der var et spær i vejen skulle jeg bare gå uden om det. Det gik ikke ved en rigtig tæk-

Palleshave Friskole ca. 1950 privatfoto

Familiebillede. Jens står i forreste række til højre. Tvillingebroderen Rasmus til venstre. Søsteren Valborg står til venstre for Rasmus

privatfoto

kemand. Det var faktisk heller ikke særlig pænt arbejde han præsterede.

Når vi går ca. 100 m. længere mod syd, da går der en privat vej hen til et husmandssted, nr. 3, der boede Hans Vilhelm Hansen, og

bag ham boede Hans Christensen, men der var renden imellem, så han hørte til, Røjlegyden, Nr. Søby kommune. Far hed Hans Kristoffersen og sjov nok, de tre gange Hans var lige gamle og havde gået i klasse sammen i Palleshave friskole. Mærkelig nok havde vi ikke nogen forbindelse med de to familier.

Vi går 100 meter længere. Vejen har et lille sving og det er lige før det omtalte vandløb. Mod vest går en privat vej op til tre huse. Stedet vi står ved kaldte vi mælkeledet. Det var nemlig her, at de tre ejendomme satte mælkejungerne hvor så mælkekusken tog dem og kørte til Nr. Lyndelse mejeri. I det første af de tre huse, nr. 10, boede der det meste af min barndom Inger og Åge Johansen. Åge var arbejdsmand, da der vist kun var ca. 3 tdl. Jord til. De havde kun en ko og en ged. Senere købte de lidt mere jord og fik en ko mere. I det midterste hus, nr. 12, er jeg født og opvokset. Mine forældre Petra og Hans Kristoffersen blev gift i 1927 og købte da huset og i oktober 28 blev vi tvillinger født.

Vi fik en lille søster to og et halvt år senere. Der fortælles at far kom ind i stuen og fortalte det til os. Vi havde jo nok hørt at hun skreg, for min bror Rasmus sagde, at vi troede, det var en høne. Da vi nåede den rette

**Smedemester
Ulrik Andersen**

**20 22 70 66
Privat: 65 94 00 66**

www.centrumvvs.dk

alder kom vi i Palleshave friskole, hvor vi gik hver anden dag i syv år. Nå vi må ikke glemme, at der er en ejendom, nr. 14, mere på vejen. Men, se da krydser vi igen skelrenden til Nr. Søby, der boede som de første jeg husker Petrine og Niels Ødegård. De havde ingen børn, men var til gengæld rigtig glade for os nabobørn. De var ældre mennesker og solgte huset og købte et i Lumby, Lumbygade nr. 8, overfor proprietær Kaj Parks gård, Lumbygård, vi har besøgt dem der nede tit. Det hus de kom fra blev solgt til Erik Andersen kaldet lyse Erik på grund af hans meget lyse hår. Han var ungkarl, men havde sin mor der var gift med hans farbror.

De hed Kirstine og Johannes. Erik købte to små heste, russere, der ikke var kørt til. Det havde han noget bøvl med. Især den ene var drilagtig. Når han havde spændt dem for ploven, satte den bare et ben over hammelrebet, så kunne den jo ikke trække. En dag blev det for meget for Erik. Han spændte dem resolut fra, og satte dem for vognen og så gik det i galop og uden pause op til Freltofte mølle, hvor han fik en sæk grut og så hjem igen i samme fart. Så ud i marken og spændte for ploven. Så var der ikke flere problemer nogensinde.

Nogle år efter solgte han ejendommen for han, og især hans mor, ville så gerne kaldes gårdejer. Det vil sige, der skulle være mindst

Rasmus, Valborg og Jens. privatfoto

*Barndomshjemmet på Grønmossevej.
privatfoto*

1 td. Hartkorn. Derfor købte han Dybendal, Albanivej 132, der ligger mellem Nr. Søby og Heden. Den var vist lige akkurat stor nok. Det har nok knebet med det økonomiske, for et halvt år efter solgte han den igen. Huset på Grønmossevej blev købt af Mary og Hans Jørgensen. De havde fem børn og de kom i samme skole som os. Palleshave friskole. Dem kom vi meget sammen med, indtil de solgte omkring da jeg blev konfirmeret. De flyttede til Kværndrup. Så kom Gudrun og Otto Jensen. De havde ni børn, og drev ejendommen i mange år.

Det er jo så på denne egn, jeg er vokset op og har haft små og store oplevelser. Jeg lærte at malke da jeg var syv år. Når der var problemer med en so, der skulle fare, var det altid mig, der skulle have en hånd ind og trække grisen ud. Rasmus var rigtig god til at pløje lige. Det var ikke min stærke side. Når en so var ornegal måtte vi to drenge med hver en kæp i hånden drive den over til Smith, der boede på Freltoftevej 57. Der var nok godt en km. Det kunne godt tage lang tid. Når vi nåede så langt at vi kunne se gården, tror jeg den vidste hvad det drejede sig om, for så gik det stærkt det sidste stykke.

Jeg husker også mere alvorlige ting. Hans Chr. Jørgensen Granly havde en mark ovre bag Peder Kohaves jord. De kørte hø hjem derfra en dag, vi var nede ved mælkeledet efter spandene, pludselig kommer Johannes deres søn cyklende der ude fra og råber at far er faldet ned fra hølæsset, jeg skal ringe efter doktoren. Han kom ganske kort efter og så et øjeblik efter kom Johannes igen farende og råbte i forbifarten at han skulle ringe efter en ambulance. Hans Chr. var faldet baglæns ned af læsset, da han bandt bindestangen og fik brud på nakkehvirvlen, tror jeg nok. Han blev kørt ud på Odense sygehus, hvor han døde samme dag. Far, der var gået over i marken, kørte hølæsset hjem. Lidt efter kom Marie Granly grædende ude fra marken med

Jens Kristoffersen 2010. Træet har altid stået for mig som en livslinie. Noget ærligt, solidt og stærkt, lige som vores ægteskab.

Foto: Peter Albrekt

Inge Kristoffersen 2010. Den røde rose betyder for mig Tro, håb og kærlighed.

Foto: Peter Albrekt

mandens træsko i den ene hånd og hans forlorne tænder i den anden. Det syn glemmer jeg aldrig. Hun blev hvidhåret næsten på en nat.

Der var da også andre og mere muntre oplevelser. For eks. En handel med Anders Lausen, der boede ovre bag mosen, ved siden af Valdemar Eggert. Far havde en kviekalv, han godt ville sælge. Anders, som vi altid kaldte pibemanden, fordi han altid havde en halvlang pibe i munden ville godt købe den. Han elskede nemlig at tuskhandle. Han havde en kone, der hed Gine, en voksen søn, de kaldte Manus og en ung voksen datter, der vist hed Marna. Hele familien var meget arbejdssky. Nå men pibemanden havde da en kakkellovn at give i bytte, men det syntes far nu ikke var nok for en kalv. Jamen han kunne da få en spade og nogle gamle haveredskaber. Det var stadig for lidt for en kalv. Men så lå der 1200 tørv på et mose mål ind til vores mark, dem fik far også med, men så måtte han til gengæld gå over og række et læs rug neg, når de skulle køres ind. Sådan blev det så. Vi forstår jo godt, at far måtte levere kalven og tage kakkellovnen med hjem.

Så lige en lille dum detalje fra skolen. Vi havde et svært regnestykke for, og det havde Rasmus regnet medens jeg lavede drager. Det nemmeste var jo for mig at skrive af efter hans regnehefte, og det gjorde jeg så. Vi kom så i skole dagen efter. Det viste sig så at Jørgen og Niels, som var gode til regning, havde samme facit, men ikke som Rasmus havde. Derfor rettede han sit stykke ind efter deres før de blev afleveret. Jeg gad ikke gøre så meget ud af det, så jeg afleverede min opgave som den var.

Næste skoledag var de rettet og Clausen sagde, at der kun var en, der havde regnet stykket rigtig. Det er Jens. Så kom det allerværste for jeg måtte op til den store tavle og vise de andre hvordan det skulle regnes ud. Jeg var meget nervøs, og hvis ikke Clausen blev ved med at hjælpe mig igennem, var jeg aldrig blevet færdig.

Jens Kristoffersen 2010

Vi siger tillykke til Inge og Jens Kristoffersen Odensevej 3, der havde guldbryllup den 2 Juli.

John Nielsen VVS
Autoriseret GVS-mester/tekniker

Alt i VVS udføres
Ring og få et godt tilbud.

Se mere på
www.johnsvvs.dk

Spanget 5, Nr. Lyndelse Tlf. **65 90 14 76 – 26 14 14 76**

Badeliv i Nørre Søby i ”gamle dage”

Sommeren går på held, og med den er besøg ved de fynske badestrande snart historie. Nu om dage er det ikke specielt indviklet at tage til stranden – man hopper i bilen med alt, hvad der skal med af udstyr til sådan en dag. Men så enkelt var det ikke i første halvdel af 1900-tallet; bilen var ikke hvermandseje, så det var i stor udstrækning CYKLEN, som man ”hoppede” op på, når lysten til en svømmetur meldte sig. Vi bor sådan ca. i Fyns hjerte – med 25-30 km til nærmeste strand. Når den tur skulle tilbagelægges to gange, var det i sig selv ikke noget, man ret tit gjorde sådan for en aftentur. Derfor blev der også badet i søerne inde på øen. – Og derfor er overskriften ”Badeliv i Nørre Søby i gamle dage” ikke en spøg. Det foregik i Søby sø, hvor Søbysøgård ligger på den ene side og byen på den anden.

For enden af Kirkesøvej lå ”drengebadested”. Til ”pigernes badested” kom man fra Sportspladsen, som dengang var en fælled. Sognefoged Rasmus Godske, som i mange år boede på nuværende Kirkesøvej 22, skrev herom i sine erindringer:

Der var et meget fint badested i søen lige neden for vores have, og der var altid mange unge mennesker og skolebørn, som benyttede badestedet. Der var fin sandbund langt ud i søen, og vandet var klart og rent; det blev gennemstrømmet af Bondehave rende, som så bliver til Lindved å. Om sommeren var her altid et leben af unge mennesker, særligt om

aftenen, så det kunne nok træffe, at jeg måtte ned og tale alvorsord med dem, når de blev for højroastede ud på natten.

Om søndagen kunne de begynde at komme, før vi stod op, og op ad dagen kunne vi tælle til et halvt hundrede. Der var næsten altid børn dernede, og de badede ofte flere gange om dagen. Der kom også børn fra Nr. Lyndelse skole, Friskolen og fra Dømmestrup – og også fra andre byer, for det var bedre at bade her end i en mergelgrav.”

På dette tidspunkt havde staten købt Søbysøgård med det formål at oprette landets første ungdomsfængsel. Et af de forhold, som var på plussiden for valget af Søbysøgård, var SØEN, dels gennem afskærmningen fra offentligheden, men også fordi den havde godt badevand!

En lille lokal historie: Som det fremgår blev der badet livligt i søen, og de bedste svømmere gjorde turen over søen og tilbage på 20 min. hver vej. For meget øvede var der ”søen rundt”. En dag omkr. 1930 svømmede en Nørre Søby-dreng ude på søen. Fhv. justitsminister Zahle var på besøg på Søbysøgård og skulle have en sejltur på søen. Det blæste, og hans stive hat tog turen ud i vandet. Svømmeren kom til undsætning, hatten var reddet. Som tak ville Zahle give ham en 2-krone. Den unge mand takkede pænt, men sagde, at han hellere fortsat ville have lov til at svømme i søen – og det fik han, lige på stedet. – Det havde været interessant at have haft tilsagnet skriftligt i dag!

Aase Reffstrup - Juli 2010

Pigernes badeplads ved søen, med Søbysøgård i baggrunden. Foto: Peter Albrekt

Har du hørt om os – Sydbank-holdet i Nr. Lyndelse?

Det er os, der står for kompetent rådgivning, holdbare løsninger og god smilende service.

Og du kan være sikker på, at hos os bliver du aldrig bare "et nummer i rækken".

Tværtimod! Vi lægger vægt på at lære dig og dine drømme og planer at kende, så vi kan medvirke til at gøre dem til virkelighed.

Kom ind og hils på, og hør, hvad vi kan gøre for lige præcis dig og din familie.

SYDBANK

Hvad kan vi gøre for dig

Kærvej 4 · Nr. Lyndelse · 5792 Årslev · Tlf. 65 90 15 44 · sydbank.dk

Freltofte og Søsted, det vilde vesten!

Helge Glent-Madsen
Grønmoosevej 3

Foto: Peter Albrekt

Det kræver selvfølgelig en forklaring – ikke undskyldning! Så lad mig starte forfra.

Jeg boede i min barndom i Bolbro, Odenses vestligste del lige ud til åbne marker. Min far var købmand, og på 1. sal på Bragesvej boede Olga og Laurids Jørgensen, der tit talte om Freltofte. For den enes vedkommende var der åbenbart nær tilknytning til denne lille landsby, der dengang jo havde adskillige forretninger og andre virksomheder. Er der nogen, der kender dem? Laurids talte tit om bl.a. fiskeriet i Freltofte Mose, og jævnligt

gik hans cykeltur dertil. Og sandelig: ved hjemkomsten kunne tit fremvises dagens fangst i form af gedde, som vistnok gav råvarer til dagens fiskefrikadelle - kun på 1. sal! Og en dag fik jeg indbydelsen til at cykle med de 15-16 km til Freltofte. En lang tur for knægten på 7- 8 år, men umagen værd. For minsandten om ikke jeg fik lov at hale et pragteksemplar af en gedde ind på det tørre land ved en af Freltofte moses forholdsvis åbne "søer".

Måske er både cykelturens længde, fiskens størrelse, det åbne vands areal overdrevet i min erindring, men for mig står det som det vilde vesten, selv om det altså snarere burde hedde sydens vildmark. Gedde! Ja, jeg husker, at jeg vovede, da den var halet på land og lå der i græsset, at berøre snudepartiet. Den åbnede gabet for sidste gang, og jeg trak fingrene til mig. Magen til sylespidst tandgebis havde jeg ikke spor lyst til at stifte nærmere bekendtskab med. – Jeg tror, det også lykkedes denne gang at sige fra med hensyn til fiskefrikadeller, men på 1. sal påstod man,

Der er idyllisk ude på mosen; men det kan være svært at få en line i vandet, endsige få den op igen med en fisk på. Foto: Peter Albrekt

Kvæget nyder det gode vejr og freden på mosen. Foto: Peter Albrekt

det smagte godt!

Og så til Søsted, hvor jeg nogle år senere gennem min bror fik kontakt med Svend Larsen, der sammen med sin kone ejede gartneriet, der stadig i større størrelse eksisterer med en anden familie som ejer. Familien Svend Larsen, en herlig familie, som jeg lærte at kende som særdeles gæstfri. Sønnen Jens gik på seminariet, og ved besøget hos familien husker jeg bl.a. den køretur, vi fik lov at være med i ud i terrænet. For mig det vilde vesten! Uden tvivl det område, hvor motorvejen i dag har ødelagt naturen! En

altså dengang dejlig natur med lidt skov, krat, fugtige områder og charmerende smalle stier, hvor vi lige kunne passere med det lille hesttrukne køretøj. Det var oplevelse for byboen. – Og så hjemmehyggen med familien Larsen, der i høj grad var præget af – eller i høj grad prægede - friskolelivet i Nr. Lyndelse. Højskolesangbogen var fremme, og så havde vi en god aften med sang og god fortælling og snak. Børnene Jens, Dorrit og Jørgen havde et godt hjem! Og hvor var vi heldige, at fjernsynet ikke var opfundet til at ødelægge en sådan aften.

Jo, måske ikke det vilde vesten, men i hvert fald noget, der også på grund af naturen, har sat sit præg i min hukommelse i form af gode minder.

Og nu bor man altså selv i det ”vilde vesten” eller ”fjerne syden”. Det er sket flere gange i tidens løb, at postbudet har spurgt: bor du i Nr. Søby eller Nr. Lyndelse sogn -. Og jeg må svare: jeg ved det ikke, men giv mig bare kirkebladet! Jeg vidste nemlig, at omdeling af et af dem måtte være grunden til spørgsmålet, og begge sognes kirkeblade har faktisk været god læsning, også for at følge med i det lokale folkelige liv.

Jo, der er ikke så ringe ude på landet, selv om man ikke bor centralt i storbyen Freltofte. Freltofte og omegn viste sig at være civiliseret, og man er som ”indvandrer” blevet både accepteret og vel modtaget.

**GLARMESTER
TIM DEGN**

**DØGNSERVICE
20 72 13 99**

Freltoftevej 40,
Freltofte

Alt glarmesterarbejde og
forsikringsskader udføres

Fødsler.

Vi siger tillykke til Lone Banke Christensen og Carsten Hansen, Søstedvej 16, der den 29. juli fik en lille dreng. Den lille gut lyder navnet Christian.

-Else-Marie Albrekt

*Christian ligger trygt og godt på fars arm.
Foto: Peter Albrekt*

Husk – det er d. 26. september kl.15, der er forestilling i yurten !

Den ligger ved siden af Carl Nielsens Barn-domshjem i Nr. Lyndelse.
Forestillingen er forbeholdt Fællebladets læsere,
som så også får billige billetter: 75 kr.
Efter forestillingen er der et let aftensmåltid: 5 kr. for en sandwich og 10 kr. for øl, vand eller vin.

Plakaten er lavet af en kvindelig kunstner - maleren Frank Hammershøjs datter, Malene.

Tilmelding til Katakomben:
tlf. 66 13 25 10 eller katakomben@mail.dk
senest d.12. september.

Håber rigtig mange har lyst at høre om vor store komponist og store billedhugger, deres sorger og glæder, problemer og lykkestunder.... samt kunsten.

Der er begrænset plads i yurten, så det er først til mølle... !

Malermester Ole Lundgren

**Tlf. 65 90 19 16
Mobil 28 14 50 90**

Mosevej 18, Freltofte

Mange års erfaring
indenfor faget

Fødselsdag

Arne Kristiansen ved Fælledens generalforsamling den 14. marts 2010.

Foto: Peter Albrekt

Vi siger tillykke til Arne Kristiansen, der blev 80 år den 15. juli.

Arnes erindringer fra barndommen på Søstedvej blev bragt i Fælledbladet nr. 4, 2009 og nr.1, 2010.

Bryllup.

Vi siger tillykke til Ann-Lisbeth Sanvig og Morten Albek, Fælledejere, Freltoftevej 43. 26 juni gav de hinanden deres ja i Nr. Søby kirke.

Ann-Lisbeth og Morten kan I læse om i Fælledbladet nr.2, 2009, og det er på side 10.

Ann-Lisbeth Sanvig og Morten Albek den 26. juni 2010 Privatfoto

Herlig Sankt Hans aften på Fælleden

Vejrguderne var os venligt stemte d. 23. juni, da vi atter afholdt Sankt Hans hos Jimmi og Lene på Freltoftevej 41. Solen skinnede lystigt, termometret viste 'behageligt' og barometret stod på 'smukt'

Mere end 70 havde tilmeldt sig årets arrangement, men flere dukkede op, og heldigvis kunne der skaffes plads til alle.

Aftenen forløb efter traditionerne. Formand Hans Bork bød veloplagt velkommen og mens vi spiste den medbragte mad, underholdt 'spillemændene', Elin, Hans Peter, Ole og Åge.

Lene bød på dejligt bagværk og kaffe og spillemændene akkompagnerede til den efterfølgende fællessang.

Ved nitiden var der gjort klar til afbrænding af bålet og heksen var også i år produceret hos Else-Marie og Peter Albrekt. Mens heksen forduftede, blev der sunget midsommervise til smægtende toner fra Hans Peters violin. *Tekst Svend Johnsen. foto Jens Ole*

Høstfest i Freltofte d. 18. september efter ændret koncept

Interessen for høstfesten i Freltofte har været beskeden de seneste år, så nu prøver vi noget andet.

I år bliver der fest i laden hos Lene og Jimmy, Freltoftevej 41.

I bringer selv maden I vil spise, og det I ønsker at drikke, mens vi sørger for levende, svingende musik, et stort dansegulv og mulighed for at købe ekstra drikkevarer, hvis I undervurderer tørsten.

Vi sørger endvidere for terrassevarmere, borde, bænke og stole og en toiletvogn lige uden for døren.

Tilmeld jer hurtigt til Lene på mobil 40326505 eller mail jss@privat.dk og medbring kr. 100 per næse, når I kommer kl. 18.

På gensyn til en herlig høstfest

Husk Store Børnedag d. 5. september kl. 14 på Fælleden

Og pludselig var der en kejser uden bukser, en prinsesse, en nattegal, en Klodshans og mange flere på parkeringspladsen ved Nybo Kro og Selskabslokaler.

En 90 års fødselsdag med et helt specielt indslag: H C Andersen og en del af hans mange eventyr kom forbi Freltofte den 22. maj.

Foto og tekst: Peter Albrekt

Nyboe Kro & Selskabslokale

Freltoftevej 10
5792 Årslev

Ring og hør nærmere
på tlf. 65 90 26 22

eller se mere på

Har du festen?
- så har vi løsningen!

www.nyboeselskabslokale.dk

Nyboe Kro

SELSKABSLOKALE
65 90 26 22

**Ala carte restaurant torsdag til søndag -
også mulighed for take away.**

Kvalitet, god service, rimelig priser, samt hyggelig lokal stemning i lokalområdet.

**NR. SØBY
KØD EN GROS A/S**

HØJ KVALITET - HØJ SERVICE
UDFØRT AF FAGUDDANNET PERSONALE

NYMARKSGYDEN 5
NR. LYNDELSE, 5792 ÅRSLEV
TELEFON 65 90 11 25
TELEFAX 65 90 11 76
CVR-NR. 29 61 69 09
DANSKE BANK, 4692-9420100105
firma@nsk-engros.dk
www.nsk-engros.dk

FRA FORSAMLINGSHUS TIL KRO PÅ 100 ÅR 2. DEL.

Af Jens Ole Storm Pedersen
vestergaardstorm@mail.dk

JUBILÆUMSÅRET 1935

Lad os se lidt nærmere og udførligere på aktiviteterne og arrangementerne i Freltofte forsamlingshus' 25 jubilæumsår 1935

I jubilæumsåret bestod bestyrelsen af savskærer Niels Peter Alexandersen, Freltofte, som formand, murer Peder Nielsen, Freltofte, husejer Peder Hansen, Søsted, husejer Hans Sørensen, Freltofte, lagerarbejder Rasmus Hansen, Freltofte. Revisor var endnu engang – som i 1910 – møller Chr. Christiansen, Freltofte Mølle.

Medio januar holdt proprietær Gimbel, Skullerodsholm, Nr. Lyndelse, foredrag om Kina. Carl Vilhelm Gimbel, tømmerhandlersønnen fra Middelfart, havde levet et internationalt begivenhedsrigt liv, og havde i 1934 købt den 110 tdr. land store proprietærgård Skullerodsholm i Nr. Lyndelse, for at nyde sit velfortjente otium. Han tog eksamen som civilingeniør ved Polyteknisk Lærestanstalt i København i 1904. Efter at have været jernbaneingeniør i Skåne tog han i 1905 til Argentina og var 1907-08 afvandingsingeniør for den argentinske regering. I 1909 tog han til Kina, hvor han blev antaget som ledende projekterende ingeniør ved anlæggelsen af Pekings vandværk. I perioden 1910-12 var han Professor i matematik ved det kejserlige Universitet i Peking, derefter var han direktør for saltskakterne i Yangtzedalen, han arbejdede med at fremme mejeribrugget, og var departementschef i finansministeriet 1923-24. Jo, var der noget som vidste noget om Kina, så var det Gimbel. Han var i øvrigt formand for KFUM's Verdensforbunds Spejderkomité 1932 – 1939. Han var en uhyre dygtig og intelligent mand, men blev lokalt også kendt for sit iltre temperament. Gdr. Jens Brønd-

gaard i Dømmestrup, som havde marker ind til Skullerodsholm, fortalte mig om en episode, og det første nabomøde kort efter Gimbels overtagelse af gården. Jens var i gang med drænsarbejde, og var kommet til at grave ind på Gimbels enemærker. Gimbel mødte op, og med hastige skridt kom han helt tæt ind på Jens, og afleverede denne svada: "Hvis dette var i et andet land, var De død nu". Sidenhen blev de nu gode venner, specielt da Gimbel fandt ud af at Jens' far havde eksporteret noget fremragende avlsvæg til mejeriprojektet i Kina.

*Carl Vilhelm Gimbel
Født 1881 i Middelfart
død 15. juni 1946 i
Nørre Lyndelse.
Ejer af proprietærgården
Skullerodsholm fra 1934*

*Proprietærgården Skullerodsholm i Nørre Lyndelse ca. 1925, som Gimbel ejede 1934 - 1946. Gården er genopbygget efter brand i 1912. I den gamle gårds stråtage var der masser af Storkereder som husede adskillige storkepar, der fandt føde i de store vådområder nord for gården og langs Lindved Å.
Endnu i 1980-erne blev gården drevet med stor kvægbesætning. I dag er jorden frasolgt og bygningerne benyttes som aktivitetshus for omegnens beboere.
Foto: Hedvig Rasmussens samling.*

Det var lidt af et sidespring, tilbage til forsamlingshuset. Foredraget om Kina så ud til at havde været en succes, og gav huset en indtægt på 96,50 kr. og udgift på 50 kr. til kaffe og brød. Ved en senere lejlighed viste Gimbel også lysbilleder fra Kina.

Jubilæumsfesten blev holdt på indvielsesdagen den 29. maj, kl. 16.00. Inden da blev huset kalket udvendigt, der blev anskaffet et nyt komfur til køkkenet, og tilkørt 3-4 læs grus til udjævning af de værste huller omkring huset. Der var musik ved gæsternes ankomst, og inde i huset var der fællessang ud fra Højskolesangbogen, ledet af byens skolelærer Ejnar Erenbjerg, som var ankommet til Freltofte i 1927. Derefter sang og foredrag af Pastor Lorentsen, Sdr. Nærå. Gæsterne hyggede sig under fællesspisningen med deres medbragte madkurve, og spillede amerikansk lotteri med præmier fra brugsen og købmanden. Herefter var der dans til kl. 1, under ledelse af Laurits Hansens tre mands orkester fra Allested. De var i de år det absolutte favorit band. Høstfesten var torsdag den 5. september kl. 16, med indledende sang og foredrag af Pastor Qvistgaard, Nr. Lyndelse og oplæsning af lærer Boe fra Dømmestrup. Entreen var 75. øre for voksne, og 25. øre for børn. Dansebilletten til ballet kostede 75. øre. Danseorkesteret var naturligvis endnu engang Laurits Hansens tremandsband fra Allested.

Så var der naturligvis det årlige andespil, hvor der var 18 ænder på spil, samt tre flæskesteg, tre fasaner, og som hemmeligt nummer en levende gås og en stor lagkage. Det var andespillet traditionelle årlige højdepunkt, når den levende gås skræppende og baskende med vingerne, blev sluppet løs blandt publikum, og vinderen af den, selv måtte fange den. Entreen var lig med den til høstfesten, og den efterfølgende musik til dansen blev leveret af..., ja gæt selv.

Til et bestyrelsesmøde den 4. december 1935 besluttede man at holde juletræ den 29. december kl. 17.00. Børn gratis adgang, ellers 1. kr. i entre. Lærer Erenbjerg skulle

læse op og lede sangen. Derefter dans til kl. 1.00. I øvrigt var traditionen at alle skolebørnene var samlet til sang og oplæsning den 23. december i forsamlingshuset, inden deres juleferie.

Ejnar Erenbjerg var skolelærer i Freltofte 1927 -1951, og forsamlingshusets formand 1931 - 1933.

Man besluttede at Husmandsforeningen i 1936 skulle betale i alt 80 kr. for leje af huset til dilettantforestilling, samt for leje af den lille sal 13 gange og store to gange. Freltofte Husmandsforening var meget aktive i disse år og brugte fast forsamlingshuset til deres aktiviteter. Ikke bare til dilettant, men også til deres generalforsamling, foredrag, filmforevisninger, sy-, strikke- og bagekurser, eget andespil og til tider eget juletræsarrangement. Nogle år gik der nærmest inflation i juletræsfejerne, når husmandsforeningen, skolen, forsamlingshuset og Socialdemokratiet holdt deres egne fester.

Freltofte Husmandsforening var vitterligt en stærk spiller på den kulturelle bane, og især mindes mange af de tidligere medlemmer med glæde de mange bustursudflugter med Poul Gertsen bag rattet.

Lad os hoppe et par måneder frem til den 11. marts 1936. Den dag blev der afholdt ekstraordinær Generalforsamling. Gulvet i salen skulle fornyes, og bestyrelsen søgte bemyndigelse til at bruge penge til det. De fik lov til at bruge hvad det kostede ud over kassebeholdningen, og opkræve 250 øre pr. aktie, så der var dækning til juni terminen. De gamle gulvbrædder skulle sælges på auktion blandt aktionærene. Aktionen gav en indtægt på 145 kr. Udgiften til tømrerarbejdet var 120 kr. og så må det formodes at en regning på 362,61 kr. fra Alfred Knudsen, Ringe, må være prisen på det nye gulv. Så kunne det endda blive til et par nye bænke af de tiloversblevne nye brædder.

Regnskabsresultatet 1934-35 gav indtægt for 1491,12 kr. og udgift på 1452,26 kr. som er lig med overskud på 38,86 kr. Næste regnskabsår indeholdende det nye gulv, gav indtægt på 1298,77 kr. Udgift på 1296,71 kr. og et lille overskud på 2,06 kr. Bortset for en periode midt i 20-erne i forbindelse med om-

bygningen og indlæggelsen af elektricitet, havde forsamlingshuset givet overskud hvert år, men fra 1945 var det slut.

BESÆTTELSESTIDEN

Den 9. april 1940 blev Danmark besat af de tyske besættelsestropper. Det er ikke noget som i første omgang kan aflæses i forsamlingshusets protokoller. Huset kørte uanfægtet videre som før, og regnskabsmæssigt lå indtægterne og udgifterne på samme niveau som i 30-erne, ja endda en kende højere – huset havde overskud hvert eneste år under besættelsen.

Sidst i 30-erne havde man fået trykt nye andelsbeviser, og bestyrelsen brugte megen tid på at ajourfører medlemslisten og får underskrifter på de ny andele.

Der var rift om andelsbeviserne og mange søgte at få fingrene i dem. Alle som ikke var fastboende i omegnen blev afvist.

Cykelhandlere var der flere af i Freltofte og omegn. På Freltoftevej 33 var der i begyndelsen af trediverne cykelforretning. Sidenhen var her bageri til 1966 og brødsalg til 1975.

Selve forsamlingshuset var også eftertragtet. I 1941 var der ligefrem kamp mellem to danseskoler om at holde dans i huset. Det blev danselærer Jensen fra Odense, som løb af med huset for 100 kr. for sæsonen. Fra sidst i 30-erne havde bestyrelsen også udarbejdet nøjere manualer og instrukser for udlitteringen af værtskabet og rengøringen. Bageren over for, Hans Nielsen, og hans kone Petra, fik i 1938 værtskabet for 45 kr. årligt, og bestred dette hverv besættelsestiden ud. Reglerne angående beværtningen og rengøringen kundgjorde at værten skulle opstille og dække bordene når der skulle afholdes fælles kaffebord. Når der havde været dans eller den lille sal og køkkenet har været benyttet, skulle en grundig rengøring finde sted senest andendagen efter, servicen vasket og sættes på plads. Rengøringsmidlerne samt redskaber, ovnsværte, gulvlak m.m. betaltes af forsamlingshuset. Kakkelovn og komfur skulle renses og pudses, gulvene lakeres når de trængte og vinduerne vaskes og pudses. Om vinteren skulle kakkelovnen fyres op i god tid.

Sognerådet betalte 25 kr. årligt for at skolebørnene måtte lave gymnastik i forsamlingshuset, og skolen skulle selv sørge for rengøringen.

Bestyrelsesmæssigt begyndte besættelse-årene med en pudsig episode, da nyindvalgte cykelhandler Anders Jørgen Rasmussen, Freltofte, nægtede at deltage i bestyrelsesmøderne!? Måske fordi konkurrenten cykelhandler Niels Peter Nielsen blev formand for Forsamlingshuset? Jovist, dengang var der cykelhandlere til i Freltofte.

Ved et møde den 3. september 1940 besluttede man at mørklægge forsamlingshuset, og holde høstfest den 11.sept. – dog med sluttidspunkt til midnat. Senere på efteråret holdt man igen andespil. Man var lidt i tvivl om man måtte afholde det – ”hvis tilladelse kan opnås” – og den fik man. Alle de vanlige arrangementer blev afholdt under krigen. I forhandlingsprotokollen stod der af og til sidst i de påtænkte arrangementer skrevet:

”Med forventet øvrighedstilladelse”. Kød-mæssigt var der ingen smalle steder til andespillet. En 170 pounds grisepolt blev udskåret til præmiebrug, samt 10 ænder. Derimod blev glansnummeret med den levende gås droppet, men indført igen 1943.

Den mest synlige ændring i krigsårene var brændselssituation. Hidtil havde man mest fyret med brænde købt på skovauktion i Røjle Skov, men der var kommet brændselsrestriktioner, og køb af brænde skulle nu gå gennem kommunens brændelsnævn. Man besluttede derfor at købe tørv til opfyring, 1 tons ad gangen.

I 1941 købte man 5 tons tørv fra Freltofte Mose, og sidenhen købte man 5 tons ad gangen, skaffet og leveret af værten, Bager Hans Nielsen. Prisen var 15 kr. pr. ton, leveret.

Tørv har været benyttet som brændsel af bønderne siden oldtiden, og er årtiers ophobning af uomsat plantevækster i moser og enge.

Tørve kvaliteten under besættelsen kunne ofte være af tvivlsom karakter. En avisnotits fortalte om en ildebrand i et hus, hvor alt var brændt—undtagen tørvene! Før besættelsen blev 80% af energiforbruget dækket af engelsk kul, der bl.a. blev brugt til opvarmning og til at fremstille gas og elektricitet. Tyskerne kunne kun leverer under halvdelen af det, der blev importeret før krigen. Resten af energibehovet blev dækket ind af indenlandsk brændsel—brunkul og tørv—sidstnævnte dækkede 30-40 % af brændselsbehovet og gav arbejde til mange ledige hænder.

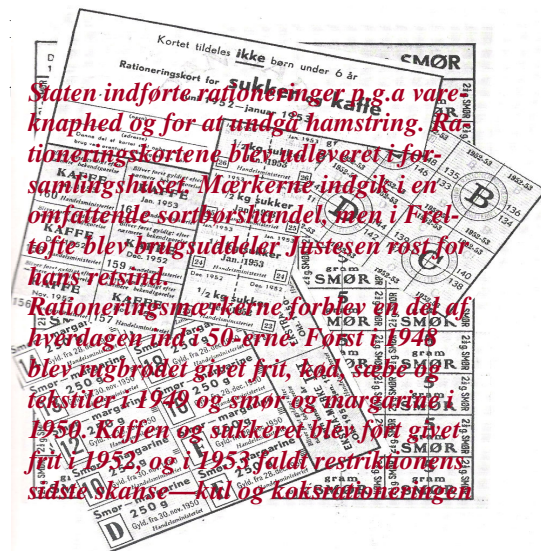

1945:Brugsen i Freltofte holdt hvert år deres aktionærfest i forsamlingshuset. Forrest den nye møllerkone, Anna, dernæst Murermester Cilius og hustru Anna Jensen, Freltoftevej 51. Den i 1944 nyankomne møller, Niels Ejner Jørgensen, Freltofte Mølle, og bag ham ses brugsuddeler Justesen. Foto: Nr. Lyndelse Lokalarkiv.

I 1943 fik Hans Nielsen endnu engang værtskabet i huset, nu med væsentlig pris forhøjelse for værtskabet fra 45 til 100 kr. årligt.

Dyrtiden og inflationen kørte, men forhøjelsen var fair nok, da forsamlingshuset var flittigt brugt, og aktivitetsniveauet højt. Folk rykkede ligesom tættere sammen og hinanden endnu nærmere i disse svære mørke år.

Man vedtog at hæve brandforsikringen af huset fra 7500 kr. til 12.000 kr. og igen året efter til 25.000 kr. Samme år blev prisen for skolebørnenes brug af huset sat op til 150 kr. og Gymnastikforeningen skulle betale 40 kr. årligt for at benytte forsamlingshuset til gymnastik og folkedans. Den 26. august 1944 var den sidste gang der blev skrevet i forhandlingsprotokollen under besættelsen.

Staten indførte rationeringer p.g.a varesknaphed og for at undgå hamstring. Rationeringskortene blev udleveret i forsamlingshuset. Mærkerne indgik i en omfattende sortforshandel, men i Freltofte blev brugsuddeler Justesen rost for hans retsind. Rationeringsmærkerne forblev en del af hverdagen ind i 50'erne. Først i 1948 blev rugbrødet givet frit, kaff, sukker og tekstiler i 1949 og smør og margarine i 1950. Kaffen og sukkeret blev ført givet frit i 1952, og i 1953 faldt restriktionens sidste skanse - kavi og kakao - væk.

Huset skulle kalkes og gulvene ferniseres, dersom olie kunne skaffes.

Næste gang der blev skrevet i bogen var efter befrielsen, nemlig den 25. maj 1945. Her vedtog man at holde en ekstraordinær Generalforsamling om en påtænkt udvidelse af forsamlingshuset med en tilbygning. Lærer Mahler, Nr. Søby skulle holde foredrag, med fælles kaffebord. Allerede i 1941 havde lærer Mahler holdt foredrag og oplæsning i forsamlingshuset. Hvad de færreste dengang vidste, var at han fra begyndelsen var aktiv i modstandsbevægelsen, blev angivet og taget af tyskerne og sendt til koncentrationslejr i Tyskland. Han overlevede turen, kom tilbage og var klar til endnu et foredrag i Freltofte forsamlingshus.

BEGYNDENDE STAGNATION

Forhandlingsprotokollen er temmelig få-meldt de første år efter krigen. De optimistiske røster om udvidelse af forsamlingshuset, måske under indflydelse af begejstringens dage efter befrielsen, nævnes ikke, og blev ikke sat i værk. Vareknapheden og rationeringsmærkerne nævnes heller ikke, selv om det var i forsamlingshuset mærkerne blev udleveret.

Alle de klassiske arrangementer fortsatte som hidtil, og i 1945/46 fik Sigfred Granhøj beværtningen og rengøringen i huset til en pris af 300 kr. Året efter overtog Bager Nielsen igen værtskabet, nu for 250 kr. og havde det indtil 1950 hvor Astrid og Richard Jørgensen tog over.

Dilletanter i Freltofte Forsamlingshus spiller "Charley's Tante" ca. 1947. Siddende på stole f. v. Carl Ærboe fra Havrevænget, Johanne Christensen, Alsmosegård, Mosevej 8 og den nye møller Ejner Jørgensen.

Foto: Nr. Lyndelse Lokalarliv

Så småt tegnede der sig et misforhold mellem huset indtægter og udgifter, i sidstnævntes favør. Priserne for husets brug blev sat op, og man begyndte at modtage kommunalt tilskud. Fra 1946/47 årligt 150 kr. og fra 1950 250 kr. I 1949/50 havde huset indtægt på 1811 kr. og udgift på 2245 kr. Ikke siden 1944/45 havde der været overskud og kampen for at få huset til at være rentabelt fortsatte indtil 1966, hvor Forsamlingshuset blev omdannet til Nyboes Selskabslokaler.

OPTIMISME OG MODERNISERING

Fra begyndelsen af 50-erne blev der gjort en indsats for at vende udviklingen. En ny generation af gårdmænd kom til—sønner af forsamlingshusets pionere, og , skulle det vise sig, også den sidste generation som for alvor kunne ernære sig som landbrugere.

I 1952 lagde man alle sejl til, med nye og friske initiativer, og fik vendt den negative spiral med underskud år efter år. Nyt var et sommerarrangement sammen med ringridning (som blev holdt for sidste gang) et æggevæddeløb for børn i den skolepligtige alder, en fodboldkamp for håndværkere og landmænd i den lidt ældre klasse, afsluttende med en stor fest om aftenen med dans til N.P. Jørgensens orkester fra Højby.

Et nyt tiltag var også afholdelse af Nytårsfest med pakkespil, musik og dans.

Derudover fortsatte man med de gammelkendte arrangementer, dog med det kuriosum at andespillet blev aflyst i 1951 på grund af mund og klovsyge hos gdr. Hans Madsen, Freltoftevej 30. Han var i øvrigt en af de nye unge løver, og var forsamlingshusets formand 1954-55.

Det lykkedes at få overskud i regnskabsåret 1952/53. Der var indtægter for 3638 kr. og udgifter på 3591 kr. Det gav optimisme og mod på en tiltrængt modernisering af forsamlingshuset.

Ved generalforsamlingen den 16 august 1952, blev der valgt ny bestyrelse, og ny formand blev gdr. Åge Jensen, Mosevej 6, søn af en husets grundlæggere, Jørgen Emil Jensen. Derudover bestod bestyrelsen af smed Rasmus Frederiksen, Lumby, gdr. Hans Madsen, Frel-

Forsamlingshuset ca. 1960 med den nye tilbygning mod vest, indeholdende indgang, garderobe og toiletter. Indgangsdøren i gavlen er flyttet om til gaden, og blev især benyttet af skolebørnene, der brugte den lille sal som skolestue.

Udklipssamlingen Nr. Lyndelse Lokalarkiv.

tofte, husmand Karl Kruse, Søsted, gdr. Laurits Hansen, Lumby Mark og Niels Bøgelund Andersen, Freltofte Mark. Endnu engang blev den gamle møller, Chr. Christiansen genvalgt som revisor. De vedtog at afholde en ekstraordinær generalforsamling den 19. jan. 1953 hvor eneste punkt på dagsorden var en ombygning og modernisering af forsamlingshuset. Den bemyndigelse fik de, og projektet blev sat i værk.

**Nr. Lyndelse El A/S
Benny Rasmussen**

40 17 45 45

Lumbyvej 56, Lumby

Ligesom sin fader i 1910, lånte Åge Jensen (og formanden) forsamlingshuset 1000 kr. og der blev optaget et lån på 28.000 kr. i Landbosparekassen.

Som nævnt i forrige nummer, blev jordstykket mellem huset og bækken tilkøbt til parkeringsplads, og der blev lavet en tilbygning mod vest, med indgangsdør, garderober og toiletter, en trappe op, og ny scene afskærmet af et gelænder, der kunne fjernes når der skulle spilles dilletant. Indvielsesfesten blev afholdt samtidig med høstfesten den 29 sept. 1953.

Folkedansere i Nr. Lyndelse Gymnastikforenings regi, fotografet ved stengærden foran Freltoftevej 31, ca. 1946-47. Gymnastikforeningen benyttede flittigt sognets forsamlingshuse. Foto: Hedvig Rasmussens samling.

I 1955 var der så mange skolesøgende børn i Freltofte, Lumby og Søsted, at de ikke kunne være i de to skoler. Freltofte Skole havde i hele forsamlingshusets levetid benyttet stedet som Gymnastiksal og fælles samlingssted.

Sognerådet ansøgte om at måtte benytte den lille sal som skolestue, og bestyrelsen accepterede tilbuddet på en årlig pris af 2000 kr.

Forsamlingshuset betalte for brændsel og lys, skolen for rengøringen og opfyringen.

I alt var der i de år omkring 90 skolebørn.

TØMRERMESTER

**René
Munck** ApS

Jasminvænget 1 · 5792 Årslev
Tlf. 6590 2209 · Mobil 2022 7209

50 ÅRS JUBILÆUM UNDER MOTTO- ET: "BARE DET LØBER RUNDT"

I 1960 blev forsamlingshusets 50 års jubilæum behørigt fejret under det noget galgenhumoristiske motto: "Bare det løber rundt"

I jubilæumsåret bestod bestyrelsen af formand tømrermester Jens Larsen, (Mosevej 2) næstfmd. savskærer Aksel Rasmussen, (Freltoftevej 20), gdr. Hans Bihl Pedersen, (Mosevej 17), maskinfabrikant Otto Knudsen, (Freltoftevej 38), og husmand Aksel Vejrbæk, (Birkebjergvej 2) alle af Freltofte.

Lærer Martinus Kobborg skrev et udførligt og veloplagt referat af arrangementet, optoget gennem området og festen om aftenen, som kan læses på de følgende sider.

De nævnte navne er for nutidens beboere, måske nok lidt for indforståede, så derfor har jeg i parentes blandt de ovennævnte bestyrelsesmedlemmer noteret adressen hvorpå de boede, selv om der i 1960 endnu ikke fandtes gade- og vejnavne i Fælledlandet.

Kristian Bøgelund var husmand og boede på ejendommen lige i svinget, på Grønmosvej 6. Familien Laurits Hansen boede på Nygård, Lumby Mark, Lumbyvej 54. Stedet hvor de rullede ind under Karl Kristiansens store kastanjer, er Almosegård, Mosevej 8, og herfra gik der dengang en markvej over til Mosevejen, ikke så langt fra hvor turen begyndte, og sluttede, nemlig hos gdr. Hans Bihl Pedersen, Holmegaard, Mosevej 17.

Efter Hans Pedersens død i 1980, blev ejendommens jord solgt fra, og stedet blev omdannet til en smuk villa, som i dag bebos af Svend Johnsen.

På mange måder er beretningen en nostalgiske tidsrejse 50 år tilbage i tiden med gammel livet i Fælledlandet, befolket i dagtimerne, og hvor man endnu holdt den gamle ærværdige skik med en middagslur i hævd, grangiveligt efter god middag med varm mad og dessert.

Ejner Erenbjerg rejste fra Freltofte skole i 1951, og blev erstattet af Knud E. Hansen (senere efternavn forandring til Glosing) Han forflyttedes 1.4 1954 til Flemløse, hvorefter pensionerede

lærer Martinus Rasmussen vikarierede i syv måneder, inden en nyuddannet ung lærer, Martinus V. Kobborg den 1.11.1954 blev ansat som skolelærer i Freltofte. Han var født i Borbjerg Mølle ved Holstebro .

Kort efter hans ansættelse blev der på grund af det store børnetal i skolen – der var 87 skolebørn – indrettet et klasselokale i forsamlingshuset, og der blev ansat en lærerinde mere, så der kunne undervises årgangsdelt i fire klasser.

Man nåede i november 1959 at fejre skolebygningens 100 års jubilæum, inden skolen blev nedlagt 1. aug. 1960, og de ældste fire årgange blev flyttet til den nyopførte centralskole i Nr. Lyndelse, Carl Nielsen Skolen. Forskolen fortsatte sin drift for de yngste, med frk. Hansen ved roret indtil 1967.

Martinus Kobborg blev fortrukket som ny skoleinspektør på den ny centralskole, til Nr. Lyndelse lærer Jens Andersens store fortrydelse. Han havde forventet at blive den nye inspektør, så da valget i stedet for faldt på Kobborg, tog han sin afsked.

På udsnittet af skolebilledet fra ca. 1955 taget i Forskolen, ses den unge Kobborg—i tweedjakke og butterfly—en klædedragt han var stor ynder af, med Frk. Hansen ved sin venstre side.

Lærer Kobborgs 50 års jubilæumsreferat:

Den 29. maj 1960, blev der afholdt jubilæumsfest i anledning af forsamlingshusets 50 års fødselsdag.

Forberedelserne til denne mærkedag havde stået på nogen tid, og formanden - i dette ikke særligt velbeslået selskab - har ligesom i andre lignende små selskaber, en vis pligt til at gøre det meste arbejde selv. Det gik noget tungt i starten. Folk lod sig ikke sådan rive ud i begejstring med det samme, men da Otto Knudsen startede sin indtegningssturne, brugte han en times tid med snak og propaganda på hver aktionær. Dette gav resultat og smittede af så meget, at de øvrige bestyrelsesmedlemmer forsøgte at gøre ligeså. Det lykkes dog ikke helt for savskæren, der havde noget besvær med Lumby-aktionærerne, der udbad sig betænkningstid og kun i ringe grad mødte op på selve dagen.

Formanden havde fornuftigvis allieret sig med Kristian Bøgelund, som stillede to fjordheste og en gammel landauer (dog med jernringe) til rådighed for den påtænkte køretur rundt i aktionærkredsen. Endvidere havde formanden, og hans familie, fundet frem til kogekone og severingsdamer. Sidstnævnte måtte som sædvanlig gå ind på at forrette denne tjeneste vederlagsfrit, ligesom bestyrelsens damer måtte tage sig af al medhjælp vedrørende kogearbejdet og pyntning, med mere. Værten Karl Pedersen, skulle så træde til på selve dagen og forestå skaffertjenesten. Hans kone og døtre meldte sig frivilligt til hjælp. Hans Pedersen stillede traktor og gummivogn til rådighed for hornmusikken, således at der blev en gammel hestevogn til minde om de gode gamle dage, og en motortrukket vogn som et tegn på den udvikling der skete i de forløbne 50 år.

Der skulle også samles pyntegrønt, og man havde udtænkt sig en del syrener fra de nyudsprungne levende hegn mellem Heden og Vantinge. Formanden, samt Otto Knudsen og Vejbæk kørte, efter indhentet plukketilladelse – troede de da – derhen og fandt hurtigt det formodede hegn, og be-

gyndte begejstret at plukke de duftende hvide og blå syrener ned fra hegnet, og ind i tømmerbilen, men ak! En rasende landmand kom langvejs fra, ned af et par roerækker i meget hastigt tempo, stillende lige hen imod dem og begyndte at skælde ud noget så forfærdeligt – ”skarnsstreger, tyvepak, vil i se at holde fingrene fra mine syrener og se at komme væk, og det i en fart, ellers bliver i meldt til politiet”. Manden var så rasende, at Otto Knudsen mente det kunne være farligt for ham selv. Han blev efterhånden bragt noget ned og kunne efterhånden godt høre på undskyldende forklaringer – og dem var der heller ikke mangel på. Han mente dog heller ikke det kunne hjælpe noget at gøre skaden god igen, da bestyrelsens tre troværdige mænd tilbød at læsse af og måske tænkte på at sætte grenene på plads igen, desuden havde Freltofte forsamlingshus 50 års jubilæum. Dette måtte han have læst i avisen? Syrenerne fik vi og der blev pyntet pænt med dem.

Selve jubilæumsdagen tog sin begyndelse kl. 14.00 hos Hans Pedersen, hvor vogntoget startede med Jørgen Emil Jensen, formanden, samt kusen, dernæst traktoren med Hans Pedersen i sadlen, samt Otto Knudsen og Glues tre hornblæsere. Vejbæk tog også plads på denne vogn. Alle var i høj hat og diplomat. Da man nåede byen, steg savskæreren op på bagsædet ved siden af Jørgen Emil Jensen, som deltog i vogntoget som eneste nulevende af den startende bestyrelse af 1910. Ved forsamlingshuset gjorde man holdt og blev modtaget af pressefolkene, der skrev og fotograferede. Der blev serveret kaffe for de kørende, og så stejlede kortegen ad Lumby til, men her sov de fleste endnu til middag, men enkelte lod sig dog vække af musikken, men ellers var det børn der lige fra starten hilste os, og efterhånden havde vi en lang hale af dem efter os på hele turen. Familien Laurits Hansen blev med fuld musik taget på sengen, idet vi her rundede gårdspladsen. Gårdmandskonen her var lidt ked af det, fordi de ikke var forberedt på at tage imod os. Videre gik ad

Desværre kunne originalbilledet ikke findes, så derfor dette lidt uskarpe fotokopi fra et avis-Udklip, som viser optøget gennem Freltofte, ud for bageren og købmandsforretningen.

Søsted by, og her var folk begyndt at vågne. Heste og køer på græs lod til at gå i barndom igen – forbavsede at tøjrene holdt og hegnene med for resten, idet der flere steder så både morsomt og faretruende ud. Bissende kohaler og vrinskende heste i kåd galop henover grønsværen, var også et sikkert tegn på noget udsædvanligt. På Hestehavegård gjorde vi holdt og blev modtaget med vin, kage og røgelse. Efter et passende hvil gik turen videre slag i slag, for vejen var lang. Lignende behandling fik vi hos Vejrbæk og i Møllegården og det samme gentog sig hos Karl Pedersen i Havrevænget, endvidere på Maskinfabrikken, samt hos Bøgelunds og hos Peder "Kohave". Hos Jørgen Emil Jensen blev der serveret hjemmebrygget øl, og det virkede udmærket efter hensigten, idet musikken var blæst tør i halsen. Også andre havde lyst til øllet som modvægt til vin- og tobaksorgiet. Davløllet satte imidlertid punktum for ædrueligheden, og humøret gik en kende højere i vejret, da vi lidt senere rullede ind under Karl Kristiansens store kastanjer, og fik en bajer som næstsidste skænk på Vi måtte skynde på hinanden, for det lakkede mod spisetid i forsamlingshuset.

Skyndsomt blæste musikken op til til

sidste etape, som løb af en smal markvej ned Mosen, hvor vi nåede at sætte så meget liv i en flok kvier, at den ene satte over hegnet i strakt galop. Hans Pedersens familie modtog os med vin og kage. Og så var den gode og fornøjelige tur i den lune majsol hernede til ende.

Aksel Jensens Tagdækning

Grønrosevej 14, Nr. Søby
5792 Årslev Tlf. 65 90 18 85

Tagpapdækning
Efterisolering
Tageftersyn og tilbud
uden forbindende

Nu hjem og klæde om til fest i en fart. Middagen var berammet til kl. 18.00, men folk har god tid, dog i løbet af en halv time var de fleste kommet til bords, og formanden bød velkommen, takkede for turen rundt med god modtagelse, og udtalte håbet om en god aften, og udtale endvidere at bestyrelsen var glad for at så mange var fremmødt på jubilæumsdagen. Herefter gik man i gang med middagen der bestod af suppe og peberodskød, til en pris af 8. kr. pr. kuvert, gældende hele aftenen. Der medgik 12 høns, indkøbt for 171,60 kr. og kødet til suppen kostede endvidere 398 kr. Yderligere var der indkøbt varer for 235 kr. Glues orkester gav koncert under spisningen, og dets honorar for hele festen beløb sig til 310 kr. Lærer Kobborg var aftenens taler og konferencier. Han fortalte om forsamlingshusets historie, stærkt støttet til forhandlingsprotokoller og regnskabsbøger, og til det gamle bestyrelsesmedlem Jørgen Emil Jensen, der også på foranledning fremdrog minder fra 50 års erfaring, dels som bestyrelsesmedlem, og som aktionær.

Murermestre Brdr. Knudsen Årslev ApS

**Stationsvej 169
5792 Årslev
Tlf. 6599 1122**

Endvidere talte Sigvald Kærgård imanende ord om vilje til sammenhold i kredsen og påpegede dette som meget vigtigt for bestyrelsen, der behøvede tilslutning. Lærer Kobborg arrangerede senere underholdningen – Kvikke Hoveder – en konkurrence imellem fem gamle, og fem nuværende bestyrelsesmedlemmer, en tipskonkurrence blev også afholdt og der faldt en præmie på 50 kr. til den heldige. Aftenen sluttede med dans til ud på de små timer.

Der kan noteres en vellykket jubilæumsfest, der dog ikke gav noget økonomisk overskud, som ellers var hårdt tiltrængt i disse dyre tider.

Som det kan læses af beretningen, var alle sejl sat til, med et stort og vellykket arrangement, som fik en massiv omtale i de fynske medier. Man kan i nutiden - hvor man kender den videre forsamlingshus-historie - postulere at det var huset sidste krampetrækninger, trods de velmenende formanende ord om sammenhold i kredsen.

HØJKONJUKTUR OG AFMATNING

Fra sidst i 50-erne skyllede en højkonjunktur gennem landet og Vesteuropa. Væk var efterkrigstidens vareknaphed og mådehold, selv om den stadig sad i ældre besindige folk.

Industriproduktionen steg med næsten 30% fra 1957 til 1960. En affolkning af landet begyndte, samtidig med en øget mekanisering af landbruget. Der skete også en stor vækst indenfor den offentlige sektor, og i 1960-erne fik man noget nær fuld beskæftigelse, tillige med at flere kvinder kom ud på arbejdsmarkedet. Gode tider blev bedre, med kraftige lønstigninger og inflation til følge.

Alle disse ændringer var hårde ved de gamle landsbysamfund. Den øgede pengestrøm kom ikke de gammelkendte landsbyinstitutioner til gode, og en øget centralisering fulgte—og fortsætter den dag i dag—med forøget marginalisering af udkantsområderne.

De små landsbyskoler blev samlet i nye store centralskoler, og forsamlingshusene havde svært ved at følge med udviklingen.

Høstfest i Forsamlingshuset engang i 1950-erne. Gdr. Johannes Knudsen, Freltoftevej 16, ses med sin unge hustru Lilly. Ved hendes side sidder en leende Anne Marie Moseholm. Helt over bagved skåler Karl Kruse, Søsted, og ved hans side anes Peder "Kohave" Grøn-mosevej 8.

Indtægterne blev ikke væsentligt forøget, men det gjorde udgifterne. Tiden var måske heller ikke længere til fællessang og kaffebord, det var nok lidt for gammeldags for den nye pengestærke generation, med råd til bil, ferierejser og fjernsyn.

Nok havde Freltofte forsamlingshus haft overskud på driften siden ombygningen i 1953, men byggelånet trak tænder ud, tillige med nye krav og udgifter, blandt andet udgifter til kloakering. Allerede i 1956 havde man måtte tage stilling til en ny afgift, KODA afgiften—betaling for rettigheder for afspilning af musik.

VÆRT SØGES

I august 1960 holdt husets tidligere vært Karl Pedersen. Bestyrelsen opslog stillingen som vært gældende fra 1. sept. til 31. aug. 1961, til følgende priser: Kaffe med brød 1,80 kr., sodavand 0,50 kr. Værten skulle selv afholde udgifterne til renholdelsesmaterialer, samt bordpapir, gulv- og karklude.

Der indkom kun et bud, som blev forkastet da det var alt for dyrt. Beværtningen og ren-

gøringen ville man søge løst med lejet hjælp. Det fungerede ikke rigtig, og det besluttes at foreningerne som brugte huset, selv måtte sørge for beværtning og rengøring efter brug.

I 1962 søgte man igen efter en vært. Var spændingen stor, var skuffelsen sikkert større da der ikke indkom et eneste tilbud.

I 1961 blev lejeprisen for huset sat til:

- Hele forsamlingshuset 80,00 kr.
- Andelshavere u. varme 40,00 -
- Lille sal m. varme 25,00 -

Allerede året efter skete der prisstigninger på omtrent 30% på lejen, og i 1963 endnu engang, ja hvert eneste år forsamlingshusets tid ud.

FORSAMLINGSHUSET NEDLÆGGES

Den økonomiske situation blev mere og mere uholdbar. Hvert eneste år måtte man opkræve ekstra penge på andelsbeviserne, samtidig med lejeprisstigningerne, og helt galt gik det i 1965 hvor man måtte opkræve ekstra 15 kr. pr. andel for at kunne betale terminen. Forsamlingshuset var på fallittens rand.

Den 27 juli 1966 blev der afholdt bestyrelsesmøde hos Aksel Larsen i Søsted. Stemningen var trykket. Nok var der ingen vært og rengøringshjælp, værre var det, at der var indløbet en rykker fra Sparekassen Fyn, juni-terminen var ikke betalt, trods ekstra opkrævninger blandt medlemmerne, og der var slet ingen penge i kassen. Derfor måtte bestyrelsen se sig nødsaget til at indkalde til en ekstra ordinær generalforsamling med salg af huset som eneste punkt. Den blev afholdt den 9. august 66.

På mødet bød formand Hans Bihl Pedersen velkommen og redegjorde for situationen. Forskellige folk udtalte sig. Rasmus Thue Hansen ankede at regnskabet ikke var afsluttet. Brugsuddeler Justesen beklagede en evt. afhændelse, han mente der ville mangle noget i Freltofte hvis huset nedlægges. Man kom også ind på muligheden for et forhøjet kommunalt tilskud i lighed med Årslev og Nr. Søby. Andre mente at en modernisering af Forsamlingshuset var absolut tiltrængt, mens en anden mente, at der med den ringe tilslutning til selskabelighed i huset, ikke var grundlag for fortsættelse. Derefter gik man over til afstemningen som gav følgende resultat:

- 25 stemte for nedlæggelse
- 11 for fortsættelse
- 2 blanke.

Nu havde man taget den ekstra ordinære generalforsamling først, så derfor skulle husets endelige skæbne afgøres på den ordinære den 30 august. Her var der en livlig debat om nedlæggelse eller ej. Derefter gik man over til afstemningen om husets salg.

- 34 stemte for nedlæggelse
- 15 for beståen
- 2 blanke

Den sidste bestyrelse af Freltofte og Omegns Forsamlingshus bestod af gdr. Hans Bihl Pedersen, formand, smed Niels Erik Andersen, kasserer og hmd. Aksel Larsen, Søsted, gdr. Poul Storm Pedersen og tjener Kristian Nyboe Andersen. Revisor var gdr. Åge Jensen.

Foto 1979: Gdr. Hans Bihl Pedersen, Holmegaard, Mosevej 17, Freltofte, var formand tre gange for forsamlingshuset, og blev foreningens sidste formand.

Der blev nedsat et udvalg til at stå for salget af huset. Det blev smed Rasmus Frederiksen, Lumby, gdr. Johannes Larsen, Freltofte, og som udvalgsleder, gdr. Åge Jensen, Freltofte.

Forsamlingshuset blev annonceret til salg i aviserne. Der skulle indgives skriftlig tilbud inden den 15 sept. 1966.

Der indkom to bud, og man indgik forhandling med Kristian Nyboe Andersen, som man helst ville sælge til, da han i en vis grad ville viderefører nogle af forsamlingshusets traditioner. Man blev enig om en salgspris på 24.000 kr. plus overtagelse af kloakgæld og alle handelsomkostninger, med overtagelse den 1. oktober 1966.

Den afsluttende generalforsamling blev afholdt i forsamlingshuset den 7. feb 1967. Åge Jensen redegjorde for handlen og det sidste regnskab godkendtes. Det sidste punkt var fordelingen af andelsselskabets formue. Der blev udbetalt 81,50 kr. pr. andel, hvorefter Freltofte forsamlingshus var en saga blot.

FORMÆND FOR FRELTOFTE FORSAMLINGHUS 1910—1966

1910 – 1931	Gdr. Peder Simon Pedersen	1954 – 1955	Gdr. Hans Madsen
1931 – 1933	Lærer Ejnar Erenbjerg	1955 – 1959	Gdr. Hans Pedersen
1933 – 1939	Savskærer Niels Peter Alexandersen	1959 – 1960	Tømrermester Jens Lar- sen
1939 – 1940	Cykelhandler Niels Peter Nielsen	1960 – 1962	Gdr. Hans Pedersen
1940 – 1941	Gdr. Johannes Larsen	1962 – 1963	Erik Johansen
1941 – 1944	Gdr. Rasmus Storm Peder- sen	1963 – 1965	Børge Andersen
1944 – 1952	Fragtmand Sigvald Kær- gaard	1965 – 1966	Gdr. Hans Pedersen
1952 – 1954	Gdr. Aage Jensen	1966 – 1967	Gdr. Aage Jensen - leder af salgsudvalg.

Foto 1979: Åge Jensen morer sig i festligt lag sammen med Astrid Jørgensen, Freltoftevej 4, og Karl Pedersen. Åge Jensen var søn af en af forsamlingshusets stiftere, var selv formand 1952-54, og stod for salget af huset.

Mange havde gennem årene deltaget i bestyrelsesarbejdet, ofte flere gange på skift med forskellige poster. Foreningskulturen var en naturlig del af hverdagen, og havde i generationer givet folk på landet dannelse og politisk skoling.

Eneste pudsighed, set fra nutiden, er at kvinder ikke en eneste gang har deltaget i forsamlingshusets ledelse.

På mange måder kan man sammenligne aktiviteterne og arrangementerne i landsbyforeningen Fælleden, med de tiltag forsamlingshusbestyrelsen i sin tid stod for, dog med den væsentlige forskel, at Fælleden ikke har et forsamlingshus.

Læs blandt andet om restauratør Nyboe Andersen i tredje og sidste del af beretningen om Forsamlingshuset der blev til Kro på 100 år, i næste nummer af Fælled Bladet.

Grill- og grundlovsaften på Fælleden.

Hvad kan man sige om en grill- og grundlovsaften på Fælleden?

Vejret var i alle henseender med os, grillen velfungerende, bordene fyldt godt op og den medbragte mad gjorde god fyldest.

Der var som altid en stemning af hygge og glæde over samværet og der var god trængsel ved grillen. I det gode naboskabs ånd, sørgede man for at vende hinandens bøffer, koteletter, pølser og lignende, så ingen behøvede at spise mad med for stort kulindhold.

En livlig snak ved bordene understregede glæden ved at mødes; men om grundloven og den aktuelle politiske situation var på tapetet, melder historien intet om.

Alt i alt en god og vellykket aften på Fælleden.

